

Список використаних джерел

1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. Навчальний посібник / О.В. Безпалько. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 134 с.
2. Державна доповідь про становище дітей в Україні за підсумками 2005 року. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: досвід реформування. – К.: Державний інститут розвитку сім'ї та молоді, 2006. – 143 с.
3. Капська А.Й. Соціальна робота: навчальний посібник / А.Й. Капська. – К.: УДЦССМ, 2001. – 220 с.
4. Соціальна робота: технологічний аспект: Навчальний посібник / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 352с.

The article is devoted to the scientifically - to the practical comprehension of process of social defence of the neglected and homeless children. Essence of concepts "the neglected children" and "homeless children", reasons of origin of these phenomena, legislative documents and technology of social pedagogical activity, opens up from overcoming of child's neglect and homelessness.

Keywords: social defence, homeless children, neglected children.

Отримано 9.4.2014

УДК 316.361.1-027.582

А. О. Косовська

Науковий керівник:

кандидат педагогічних наук,

старший викладач

Н. С. Гевчук

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО ФАКТИЧНОГО (НЕ ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО) ШЛЮБУ

У статті наведені основні аспекти фактично-шлюбних відносин та характеристика дослідження ставлення молоді міста Кам'янець-Подільського до фактичного шлюбу.

Ключові слова: молодь, фактичний шлюб, сім'я, спів-мешкання.

В статье подаются основные аспекты фактически-брачных отношений и характеристика исследования отношения молодежи города Каменец-Подольского к фактическому браку.

Ключевые слова: молодежь, фактический брак, семья, сожителство.

Сьогодні в суспільстві все більшої соціальної ваги набирають не зареєстровані шлюби, тобто фактичні сімейні відносини між чоловіком та жінкою. В законодавстві України поки що немає документа, який би визнавав законність такого типу відносин. Проте у юридичній літературі, такі відносини називаються "спів-мешканням" або фактичними, і характеризуються трьома ознаками:

1. Пара проживає на одній території;
2. Веде спільне господарство;
3. Не реєструє свої відносини в органах державної влади [3, с. 12].

Для того, щоб зрозуміти, яким чином впливають фактично-шлюбні відносини на розвиток сім'ї, і чи є їм місце у нашому суспільстві потрібно визначити ставлення молоді до фактично-шлюбних відносин. Отже, обрана тема є досить актуальною у наш час і підлягає детальному вивченню і дослідженню.

Метою статті є визначення ставлення молоді до фактичного (не зареєстрованого) шлюбу.

Різні аспекти шлюбу, в тому числі і фактичного, у своїх працях досліджували такі науковці, як: І. Манілов, Г. Матвеев, З. Ромовська, В.Торохтій.

Ми вважаємо, що думка суспільства, на рахунок фактично-шлюбних відносин, постійно змінюється та в деякій мірі розділяється. Для одних фактичний шлюб набагато кращий зареєстрованого, для інших – основою щасливої сім'ї залишився все ж таки зареєстрований шлюб. Зваживши всі за і проти не зареєстрованих відносин, ми вирішили дізнатися думку молоді на скільки позитивними чи негативними, на їхній погляд, є дані відносини у суспільстві, та яким чином вони впливають на життя молодих людей. Адже саме молодь, в більшій мірі, є основою віковою категорією, яка вступає у фактичні відносини.

Для того щоб з'ясувати ставлення молоді до фактичних (не зареєстрованих) шлюбів ми провели дослідження у м. Кам'яні-Подільському. Об'єктом дослідження виступила молодь міста віком від 20 до 29 років. Дане дослідження проводилось за допомогою анкетного опитування. Вибірка нашого дослідження – 55 респондентів. Опрацювавши отримані результати, ми прийшли до наступних висновків.

Більша кількість опитаних, тобто 65%, не мали фактично-шлюбних відносин. 16% – перебували у таких відносинах до 1 року, 9% – до 3 років жили у не зареєстрованому шлюбі, у 5% опитаних дані відносини тривали від 3 до 5 років, та 5% молодих людей ще досі перебувають у фактичному шлюбі.

Враховуючи те, що у суспільстві фактичні відносини мають помилкову назву – "громадянські відносини", для більш зрозумілого трактування, ми запитали молодих людей, що вони розуміють під "громадянським шлюбом?". 73% опитаних відповіли, що даний шлюб характеризується спільним проживанням чоловіка та жінки без реєстрації стосунків, 12% респондентів стверджують, що не зареєстровані відносини являються цілком нормальними стосунками між чоловіком і жінкою, майже те саме, що і зареєстрований. 10% опитаних у даних відносинах бачать можливість краще пізнати один одного в побуті і перевірити свої почуття. Та 5 % респондентів вважають фактичний шлюб не правильним, пояснюючи це тим, що це взагалі не шлюб, адже людина, яка має такі відносини може бути "сьогодні тут, а завтра там".

Отже, проаналізувавши думку молоді, можна стверджувати те, що сучасна молодь розуміє суть фактичного шлюбу, але називає його, все ж таки помилковою назвою, "громадянським шлюбом". Проте 65% опитаних фактично-шлюбні відносини, сприймає як нормальне явище, а 35% вважають дані відносини не нормальними. Тобто більша частина молоді підтримує такі відносини.

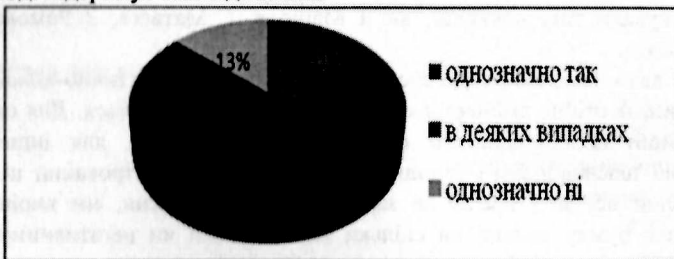

Рис. 1. Думка молоді щодо необхідності мати фактично-шлюбні відносини перед тим, як офіційно оформити шлюб

Результати опитування вказують на те, що значна частина респондентів (56%), вважає, що виникнення фактично-шлюбних відносин залежить від ситуацій, тобто вони доцільні у деяких випадках. 31% опитаної молоді стверджує, що перед тим, як узаконити відносини однозначно потрібно пожити в незареєстрованому шлюбі. Однак 13 % опитаних категорично проти фактичних відносин перед одруженням.

Визначаючи тривалість фактично-шлюбних відносин, ми з'ясували, що для 51% опитаних найоптимальнішим терміном не зареєстрованих відносин є 1 рік перед одруженням. 35% респондентів стверджують, що дані відносини не потрібні взагалі. Та для 14% опитаних фактичні відносини можуть тривати протягом всього життя.

Відповідаючи на запитання "Як на Вашу думку, громадянський (не зареєстрований) шлюб впливає на життя молодих людей?" В основному більшість (34%) вважає, що фактичний шлюб допомагає краще пристосуватися до коханої людини. 18% опитаних стверджує, що дані відносини позитивно впливають на розвиток сім'ї. 13% опитаної молоді вбачає позитив таких відносин у тому, що у будь-який момент можна відмовитись від одних стосунків і знайти нові, не переймаючись проблемами розлучення. 8% респондентів стверджують, що фактичний шлюб позбавляє відповідальності за іншу людину, такий же самий відсоток молоді вважає, що даний шлюб призводить до залежності, і може тривати довгий період, а іноді все життя. Для 8% опитаних фактично-шлюбні відносини призводять молодь до розчарування. 6% респондентів переконані, що такий вид відносин прискорює весілля. А інші 6% – стверджує, що дані відносини травмують психологічне здоров'я молоді.

Отже, проаналізувавши думку молоді, можна зазначити, що для велика кількості молодих людей схиляється до того, що фактичний шлюб позитивно впливає на їх життя, допомагає краще пізнати та пристосуватися до коханої людини. Проте, є значна частина молоді, яка впевнена в тому, що даний шлюб не зовсім добре впливає на життя молодих людей, так як призводить до розчарування, позбавляє стабільності та може спричиняти психологічні травми.

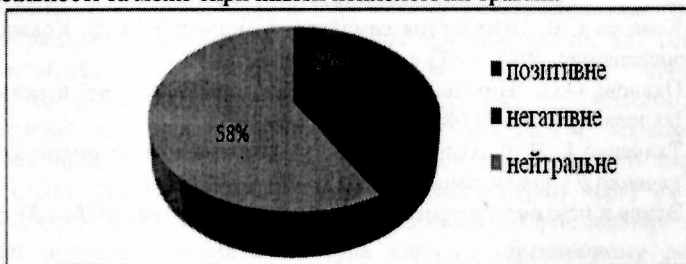

Рис. 2. Ставлення молоді до фактично-шлюбних відносин

За допомогою результатів опитування (Рис. 2) ми можемо проаналізувати ставлення молоді до фактичного шлюбу. В основному переважна кількість опитаних – 58% нейтрально відноситься до фактично-шлюбних відносин. 29% респондентів позитивно ставиться до такого виду відносин, а 13% – негативно сприймають фактичний шлюб.

Отже, більша частина молоді нейтрально відноситься до не зареєстрованих відносин, ми схилиємось до думки, що таку позицію можна пояснити тим, що багато хто ще не перебував у даному шлюбі і не може точно визначити своє ставлення, так як не знає, що його чекає завтра.

Таким чином, ми з'ясували, що не зважаючи на те, що молоді люди помилково фактичні відносини називають "громадянським шлюбом", який насправді означає шлюб, оформлений в органах державної влади без участі церкви, вони все ж таки розуміють суть даних відносин і виокремлюють основні його ознаки: спільне проживання, відсутність реєстрації, виконання "сімейних" обов'язків і водночас життя без зобов'язань та ін. Також ми визначили нейтральне ставлення молоді до не зареєстрованого шлюбу. Це говорить нам про те, що молодь ще повністю не визначилася позитивно чи негативно сприймати фактичний шлюб. Тому є ймовірність того, що молоді люди перед тим, як приймати остаточне рішення вступати у такі відносини чи ні, зважать всі плюси і мінуси даного шлюбу.

Перспективи подальшого дослідженнями вбачаємо в досконалому вивченні всіх сторін фактичного (не зареєстрованого) шлюбу, що дозволить розробити ефективні заходи, які дадуть змогу молоді дізнатися про всі можливі наслідки фактично-шлюбних відносин та здійснити активну підготовку молоді до сімейного життя, за допомогою різних форм та методів роботи, що допоможе зберегти цінність зареєстрованого шлюбу і сприятиме гармонійному розвитку сім'ї, як соціального інституту суспільства.

Список використаних джерел

1. Ковалев С.В. Психология семейных отношений / С.В. Ковалев. – М.: Просвещение, 1987. – 433 с.
2. Павлова О.С. "Цивільний шлюб", або доля "нареченої в халаті" / О.С. Павлова // Вісті. – 2008. – № 6. – С. 8-9.
3. Ткаченко Г. В. Фактичний шлюб та як запобігти неприємностям / Г.В. Ткаченко // Справи сімейні. – 2013. – № 4. – С. 11-13.
4. Этика и психология семейной жизни. – М.: Знание, 1986. – 31 с.

This article presents basic aspects actually marriage relations and description of research of relation young city Kamyanets-Podolsk to actually marriage.

Keywords: young people, actually marriage, family, cohabitation.

Отримано 9.4.2014